

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 15-06-2020
Enhed: NAERSOM
Sagsbeh.: DEPKFB
Sagsnr.: 2002256
Dok. nr.: 1241216

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 24. februar 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 674 (Alm. del) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jane Heitmann (V).

Spørgsmål nr. 674:

”Vil ministeren på baggrund af svar på SUU alm. del - spørgsmål 530 oplyse hvilke målrettede initiativer ministeren vil tage for at sikre socialt udsatte ældre med f.eks. udfordringer som hjemløshed, misbrug og psykisk sygdom en værdig alderdom?”

Svar:

Regeringen prioriterer ældreområdet, herunder også socialt udsatte ældre, og ønsker at lægge en bund under velfærden i takt med, at vi bliver flere ældre. Med økonomiaftalen for 2021 løftes kommunerne med 1,5 mia. kr. i forhold til 2020. Aftalen giver samlet set mulighed for at prioritere i alt 2,25 mia. kr. til bl.a. at dække den demografiske udvikling, ansætte flere velfærdsmedarbejdere og udvikle kernevelfærden med fokus på kvalitet og resultater til gavn for borgerne, herunder på det specialiserede socialområde og i den kommunale sundhedsindsats.

Samtidig skal den regionale psykiatri stå klar til at hjælpe ældre med en psykisk sygdom, der har brug for behandling. Desværre er psykiatrien i mange år blevet underprioriteret. Det ønsker regeringen at gøre op med, og har med Aftale om finansloven for 2020 sikret et markant løft af psykiatrien på 600 mio. kr. årligt fra 2020 og frem. Regeringen har indgået aftale med Danske Regioner om udmøntningen af midlerne, hvorefter 510 mio. kr. årligt skal anvendes til en generel styrkelse af kapaciteten og forbedring af normeringerne i psykiatrien, mens 90 mio. kr. årligt skal anvendes til at styrke retspsykiatrien. Det skal være med til at sikre, at flere får den hjælp, som de har behov for.

Regeringen vil samtidig igangsætte arbejdet med en 10-års plan for psykiatrien, som skal sætte den langsigtede retning for udviklingen af psykiatrien. Planen vil have fokus på forebyggelse og bedre sammenhæng i indsatsen mellem almen praksis, hospitalspsykiatri (herunder ambulante behandling) og socialpsykiatri (herunder botilbud).

En del af indsatsen for socialt udsatte ældre hører under social- og indenrigsministerens ressort. Mit ministerium har derfor indhentet bidrag fra Social- og Indenrigsministeriet til min besvarelse. Social- og Indenrigsministeriet har oplyst følgende:

”Som det fremgår af Sundhedsstyrelsens rapport ”Kortlægning af viden om grupper af udsatte ældre borgere med særlige behov” har gruppen af ældre udsatte ofte komplekse behov, og deres sociale situation er væsentlig at have for øje i forbindelse med initiativer på såvel ældreområdet som det sociale område generelt.

Relevant er det i den sammenhæng at fremhæve to konkrete, aktuelle initiativer på det sociale område.

Af aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds og arbejdsmarkedsområdet 2020-2023 fremgår det, at Socialstyrelsens rådgivningsfunktion på hjemløseområdet i 2020-2021 skal afdække og indhente viden i den eksisterende dialog med kommunerne for at kunne styrke arbejdet med Housing First, herunder viden om succeser og udfordringer i arbejdet med særlige målgrupper som fx ældre hjemløse. Vidensafdækningen skal være færdig inden sommerferien 2021 og danne grundlag for videre drøftelser og initiativer på hjemløseområdet, herunder ældre hjemløse.

Den 1. januar 2020 trådte en ændring af servicelovens § 101 om social behandling af stofmisbrug i kraft. Med lovændringen er det bl.a. tydeliggjort, at der skal ske en helhedsorienteret afdækning af personens problemer og behov, inden kommunen træffer afgørelse om behandling. Afdækningen skal således også omfatte blandt andet borgerens sociale forhold, herunder sociale netværk og familiemæssige forhold, fysiske og psykiske helbred og boligforhold. Heri ligger også, at kommunen skal undersøge, hvilken evt. anden hjælp og støtte der skal sættes i gang for, at borgeren får mest mulig gavn af behandlingen og får den samlede hjælp, der måtte være behov for, herunder efter anden lovgivning, jf. servicelovens §§ 10 og 12. Kravet om en helhedsorienteret afdækning omfatter også ældre, udsatte borgere, som har brug for misbrugsbehandling.”

Idet der mht. stofmisbrugsbehandling generelt kan henvises til Social- og Indenrigsministeriets bidrag, skal det tilføjes, at kommunens forpligtelse på dette område også omfatter tilbud om en vederlagsfri lægesamtale og tilbud om vederlagsfri lægelig stofmisbrugsbehandling. Forpligtelsen gælder uanset personens alder.

Afslutningsvis vil jeg fremhæve, at kommunerne er forpligtet til at tilbyde vederlagsfri behandling til personer med et alkoholmisbrug. Denne forpligtelse gælder uanset personens alder. Det vil sige, at udsatte ældre har ret til at modtage behandling for et eventuelt alkoholmisbrug inden for 14 dage fra henvendelse til kommunen, ligesom kommunen har pligt til at have et udbygget behandlingstilbud. Når ældre har et alkoholmisbrug, er der særlige sociale og helbredsmæssige problematikker, man skal være opmærksom på, ligesom misbruget ofte vil have større konsekvenser.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Kirstine Friis Børsting